CUDES JOURNAL CURRENT DEBATES IN SOCIAL SCIENCES

Nakiboğlu, M. & Kılıç, B. J. (2023). Yaşar Kemal'in "Sarı Sıcak" ve "Beyaz Pantolon" Hikayelerinin Karşılaştırılması. *Journal of Current Debates in Social Sciences*, 6(2),147-157.

**Research Article**

# Yaşar Kemal'in "Sarı Sıcak" ve "Beyaz Pantolon" Hikayelerinin Karşılaştırılması

*Comparison of Yaşar Kemal's "Yellow Hot" and "White Pants" Stories*

**Doç. Dr. Meryem NAKİBOĞLU**
Aydın Adnan Menderes Üniversitesi
mnakiboglu@adu.edu.tr
ORCID: 0000-0002-1892-1620

**Betül Jale KILIÇ**
Aydın Adnan Menderes Üniversitesi
bklc43@gmail.com
ORCID: 0000-0002-2022-6248

**DOI:** http://dx.doi.org/10.29228/cudes.73808

**Article Info**

***Received:*** 21.11.2023
***Accepted:*** 11.12.2023

**Keywords:** Short Story, Yaşar Kemal, Hermeneutics, Comparative Literature.

**Abstract**

The lives of individuals are subject to variation based on their geographical location, social structure, family dynamics, and all encompassing structures that exert influence. This variability not only impacts numerous disciplines but also manifests within the realm of literature. This study employs a hermeneutic approach to examine two short stories, namely *Yellow Hot* and *White Pants*, authored by Yaşar Kemal, an eminent figure in Turkish literature known for his adherence to the principles of social realism. The aim of this investigation is to unveil shared and distinctive findings evident in these narratives, thus shedding light on their comparative aspects.

**Makale Bilgisi**

***Geliş:*** 21.11.2023
***Onay:*** 11.12.2023

**Anahtar sözcükler:** Kısa Hikâye, Yaşar Kemal, Hermeneutik, Karşılaştırmalı Edebiyat.

**Öz**

İnsanların hayatları bulundukları coğrafya, toplumsal yapı, aile yapısı ve insanı etkileyen tüm etmenlere göre değişiklik göstermektedir. Bu etmenlerin sonucu olarak meydana gelen değişiklik birçok disipline etkisi olduğu gibi, edebiyata olan yansımaları da karşımıza çıkmaktadır. Bu çalışmada, Türk edebiyatının ve Çukurovalıların sesi olan toplumcu/gerçekçi anlayışa sahip önemli yazarlarından Yaşar Kemal'in *Sarı Sıcak* ve *Beyaz Pantolon* isimli iki kısa hikâyesi Hermeneutik bir yaklaşımla incelenmiştir. Bu makalenin amacı ele alınan farklı hikâyelerdeki güçsüz, hakkı yenen kahramanlara ve dönemin insan profiline dikkat çekmektir. Yazarın tanıklık ettiği toplumsal ve tarihsel olayları öykü karakterlerine uyarlaması ve bu anlamda toplumsal meseleleri nasıl ve ne şekilde ortaya koyduğunu göstermektir. Ayrıca incelenen bu hikâyelerde saptanan ortak ve farklı bulgular ortaya konulmaya çalışılmıştır.

## Giriş

Edebiyat, bir toplumun kültürünü yakından tanıyabileceğimiz mühim yapı taşlarından biridir. Toplumun insana olan bakışı, insanın bulunduğu topluma karşı aidiyet duygusunun olup olmadığı, birey-toplum ilişkisi edebi metinlerle gerçekçi bir şekilde okuyucuya sunulmaktadır. Edebi dönemler, sosyal şartlara göre şekillenmektedir. Değişen ve gelişen toplum ile birlikte, edebiyat da kendi yolunu çizer.

Yaşar Kemal, yakın dönem Türk edebiyatının güçlü kalemlerindendir. Özellikle eserleri Batı dillerine tercüme edilmiş ve Avrupalı birçok yazarın dikkat ufkunda yer almıştır. Nobel Edebiyat Ödüllü, İkinci Dünya Savaşı sonranın önemli Alman yazarlardan Günter Grass, 1997 yılında Frankfurt Paulskirche'de Alman Kitap Ticareti Barış Ödülü'nün (Friedenspreis des Deutschen Buchhandels Yasar Kemal 1997) verilmesi nedeniyle Yaşar Kemal'e ithafen kaleme aldığı yazısında övgü dolu cümlelere yer vermiştir. Grass, konuşmasında Yasar Kemal'in romancılıktaki ustalığı, eserlerinde geçen bölgelerin coğrafi yapısını ortaya koyuş biçiminde kendini gösterdiğine vurgu yapar. Grass, bu konuda Yasar Kemal'e olan hayranlığını şöyle dile getirmiştir. *"Çok seyahat ettim, Anadolu'ya hiç gitmedim ama yine de bir okuyucu olarak ülkenizi kitaptan kitaba öğrendim. Yabancı olan, tüm*

*kokulara aşina hale geldi ve topraksız çiftçilerin ihtiyaçlarının anlaşılmasına dönüştü. Kelimeler bunu yapabilir, edebiyat ise mesafeleri ortadan kaldırır"* der. Bu ifadeler göstermektedir ki mekanları her zaman fiziksel olarak görmek şart değildir. Usta bir yazarın tasvirlerinden söz konusu olan mekanları tanımak da mümkündür.

Yaşar Kemal yaşadığı bölgenin doğası, insanları ve sorunlarıyla yakından ilgilenen yazarlardan biridir. Abidin Dino onu, ilk tanıdığı zamanki Çukurova delikanlısı olarak şöyle betimler: *"Gözümüzün önüne, bir deri bir kemik köylü delikanlının biri çıkacak. Adı Kemal Sadık Göğceli. Hamite köyünden gelmedir. Dağ bayır dinlemez, köyünden, dağ köylerinden, obalardan, ovalardan, kasabalardan ikide birde kopup gelir Adana'ya, çöker önümüze, ağıtlar, türküler, destanlar serer buruşuk, sarı kâğıtlar üstüne yazılmış"* (Önertoy, 2010, s.147) der. Yaşar Kemal'in yazınla ilişkisi işte bu delikanlılık yıllarında derlediği ağıt ve türkülerle başlar. Kendisi de halk yazınından yararlandığını *"Halk edebiyatımızdan faydalandım. Çok şey öğrendim. Bu çağda, halk kültürü bir sanatçı için yabana atılacaklardan değil"* sözleriyle belirtmiştir. Yaşar Kemal, kendisine ilkyazın tadı veren ağıtlar ve türkülerin etkisiyle şiir yazmaya başlar (Önertoy, 2010, s.147) öykü ve romanlarıyla okuyuşunun zihninde yer eder.

1950'den sonra öne çıkan önemli isimlerden biri olan Yaşar Kemal'in çok sayıda eseri uluslararası alanda tanınmıştır. Eserleri, Cumhuriyet dönemi toplumunun sosyal, kültürel ve ekonomik yapısını ele alır. Eserlerde bahsedilen coğrafya, Ağrı Dağından Çukurova'ya, Çukurova'dan İstanbul'a kadar uzanan geniş bir alanı kapsar. Bu bağlamda eser içerikleri ağalık, eşkıyalık, mübadele, fakirlik, kırsal yaşam, savaşların insanî sonuçları yanında çok sayıda toplumsal olgulardan meydana gelir. Öykülerinde de toplumsal anlamda dışlanmış, güçsüz, hakkı yenen, ayrımcılığa maruz kalan insana dikkat çeker. Tanıklık ettiği toplumsal ve tarihsel olayları öykü karakterlerine uyarlar (Yavuz, 2021, s.440) ve bu anlamda toplumsal meseleleri objektif ve yalın halde yansıtır.

**Türk Edebiyatında Kısa Hikâye**

Türk edebiyatında hikâye, edebiyat dönemlerinin içerisinde birçok merhaleden geçerek değişim göstermiştir. Klasik Türk edebiyatı, bir edebî tür olarak şiiri, farklı bir nazarda değerlendirerek bu türe daha fazla önem vermiştir. Bu sebeple nesir türler, şiire nazaran edebiyat bünyesindeki gelişimine ilerleyen dönemlerde muvafık olmuştur. Nesre karşı gösterilen bu küçümser tavırlara rağmen eski Türk nesri her ne kadar nazım kadar olmasa da gelişimini sürdürmüş tarih, seyahatname, hikâye, menakıpname, tefsir, hadis, fıkıh, siyer vb. alanlarda pek çok kıymetli eserler kaleme alınmıştır. Bunların içinde hikâye, en az itibar edilen, hatta hafife alınan, küçümsenen bir nesir tür (Kavruk, 1998, s.6) olmuştur.

Kısa hikâye, Türk edebiyatında bir edebî tür olarak XIX. yüzyılın ikinci yarısında görülmeye başlar. İlk örnekler Tanzimat dönemi yazarlarına aittir. Sami Paşazâde Sezai'nin (1860-1936) *Küçük Şeyler* (1308/1891) adlı kitabında kısa hikâyeler yer almaktadır. Kitap, bir mukaddime, altı hikâye, bir mensure ve bir tercümeden oluşur. Yine aynı yazarın *Rümûzü'l- Edeb* ve *İclâl* adlı kitaplarında da bazı makaleler ve sohbet yazıları ile birlikte kısa hikâyeler (Çelik, 2002, s.106) bulunmaktadır.

Modernleşme hareketleri Tanzimat döneminde kendini göstermeye başlasa da geleneksel çizgi, kökleriyle olan etkileşimini bir anda değiştirmez. Batılı anlamdaki ilk örneklerde, yazarın metnin akışını bozarak araya girip okuyucuyu bilgilendirme çabasının olduğu yahut anlatımı daha etkileyici kılmak adına metin aralarında şiirsel ifadelerin yer aldığı görülür. Bunlara dayanarak denilebilir ki, Türk edebiyatının hikâyecilik hususundaki duruşu birdenbire değişiklik göstermemiştir.

1880 sonrası dönemde, yazılan ilk örneklerden sonra henüz roman, tiyatro oyunu ve şiir kadar popüler bir tür olmamakla birlikte kısa hikâye yazılmaya ve okunmaya başlanmıştır. Hüseyin Rahmi Gürpınar (1864-1944), Halit Ziya Uşaklıgil (1866-1945), Hüseyin Cahit Yalçın (1874-1957), Mehmet Rauf (1875-1931), Ahmet Hikmet Müftüoğlu (1870-1927), Ömer Seyfettin (1884-1920), Refik Halit Karay (1888-1965), Halide Edip Adıvar (1882-1964), Yakup Kadri (1889-1974) gibi yazarlar kısa hikâye türünde yapıtlar ortaya koyarlar. Bu yazarların yazmış olduğu kısa hikâyelerle edebiyatımızda artık bir kısa hikâye yazma ve okuma alışkanlığı oluşmuştur denilebilir (Çelik, 2002, s.106; Balcı, Marangoz ve Kılınç, 2018, s.362). Böylelikle Türk edebiyatında kısa hikâye türü, XIX. yüzyılın ikinci yarısında geleneksellikten sıyrılarak, gelişimini günümüze kadar sürdürmüştür. Kısa hikâye türüne katkıda bulunan isimlerden biri de Yaşar Kemal'dir. Yazın hayatına ortaokulda yazdığı şiirlerle başlayan yazar, 1963'te gazeteciliği bırakarak kendini tamamen edebiyata adamıştır. Toplumcu

gerçekçi hikâye ve roman yazarı olan Yaşar Kemal güçlü bir gözlem yeteneğine sahiptir. Eserlerinde Anadolu'yu, özellikle Toroslar ve Çukurova bölgesindeki köylülerin çileli yaşamını, halkın zorluklarla mücadelesini, sömürülüşünü, uğradığı haksızlıkları, kan davalarını, ağa-köylü, patron-işçi, zengin-fakir çatışmalarını işlemiştir. Yazar, Anadolu folkloru, halk hikâyeleri, efsane, destan ve masallardan yararlanarak çağdaş eserleri ortaya koymuştur. Eserlerinde deyim ve atasözlerinin yer aldığı şiirsel, lirik bir dil kullanan Yaşar Kemal, kahramanlarını bölgesel ağızlarla konuşturarak canlı diyaloglar oluşturmuştur (Karakış, 2019, s.5). Türk edebiyatının bir başka önemli yazarlarından Fakir Baykurt (1929-1999) da dile olan hakimiyetini ve başarısını şöyle dile getirmiştir:

*"Benim dilim sadece kitaplardan öğrenilmiş değildir. Evimizde, köyümüzde, Türkçenin olduğu her yerde çocuklardan, kadınlardan, okumuş okumamış halkımızdan emdiğim Türkçedir benim dilim. Halkımın göğüsleri bereketle dolu olduğu için ben de onu eme eme büyüdüğüm için gürbüz bir yazar olmuşumdur"* (Değirmenci 2010 s.123). Yaşar Kemal de Fakir Baykurt gibi eserlerinde Anadolu insanını kendi konuştukları ağızlarla konuşturmuş uluslararası bir yazardır.

Yaşar Kemal sadece Türk edebiyatının değil, dünya edebiyatının da önde gelen isimlerindendir. Nobel Edebiyat Ödülü'ne aday gösterilen yazarın, eserleri kırka yakın dile çevrilmiş ve çok sayıda ödül almıştır. Yaşar Kemal'in şiir, hikâye, roman, röportaj, fıkra, deneme, makale, anı ve halk bilimi türlerinde kırk beşin üzerinde eseri bulunmaktadır (Kemal, 2019, s.4). Yaşar Kemal her ne kadar romancı kişiliği ile tanınıyor olsa da toplumcu gerçekçi tavrını, Türk edebiyatına kazandırdığı tüm eserleri ile yansıtmıştır.

**Yöntem**

Bu çalışmada Yaşar Kemal'in *Sarı Sıcak* ve *Beyaz Pantolon* isimli hikâyeleri; mekânlar, karakterler ve motifler üzerinden hermeneutik (yorumsayıcı) bir yaklaşımla analiz edilerek karşılaştırılmıştır. Yazarın bu iki farklı hikayesi 1952 Türkiye'sinin toplumsal yapısını ortaya koyması bakımından önemlidir. Özellikle çocuk işçiliğinin ve ağalık sistemine dayalı kırsal kesim insanlarının yaşamına ışık tutması bakımından sosyolojik bir olguyu yorumsayıcı yaklaşımla ortaya koymaktadır.

**Sarı Sıcak**

*Sarı Sıcak,* yazarın öykülerini derlediği eserinin adıdır. Eser ilk olarak 1955 yılında yayımlanmıştır. Yaşar Kemal'in öykü türündeki ilk eseridir. Yazarın tanınmasını sağlamıştır. Bu eserdeki öykülerin büyük kısmı Çukurova'da geçer. Yazar bu öykülerde Anadolu insanının açlık, pislik, hastalık, sefalet ve çevre koşulları içinde verdiği yaşam mücadelesini konu edinir. Birçok yönleri ile bu insanların duygularını, iç dünyalarını, yaşadıkları sıkıntıları/dertleri irdeler. Yaşar Kemal'in *Sarı Sıcak* (1952) eserinin kahramanı Osman isimli çocuğun, Çukurova'nın sarı sıcağında tarlada çalışmak zorunda kalışını konu edinir.

*Sarı Sıcak*'ta olaylar, Türkolog Oktay Yivli'nin öykünün nasıl başladığına dair düzen sınıflandırmasına göre "ortadan başlama" (in medias res) tekniği ile okuyucuya sunulmaktadır. Devingen başlangıç da denilen bu yöntemde olaylar/eylemler 'bir başka ifadeyle hikâye' ortasından anlatılmaya başlanır. Böylesi bir girişten sonra okur; bunun bir öncesi olduğunun, hikâyenin başından anlatılmadığının ayırdına varır (Yivli, 2015, s.46). Hikâyenin başlangıcında Osman, annesine kendisini gün ağarmadan uyandırmasını tembihler. Ancak okur bunun sebebini ilerleyen satırlarda öğrenir.

Osman, henüz gün doğmadan uyandırılır ve köyün ırgatları ile Mustafa Ağa'nın tarlasına gider. Henüz çocuk yaşına rağmen ağanın ırgatları ile birlikte çalışmak zorundadır. Her ne kadar Osman büyük bir özveri ile kendisinden beklenen hizmeti yerine getirmeye çalışsa da çocuk yaşında olması buna izin vermez. Zayıf ve güçsüz bedeni, yorgunluğa daha fazla dayanamaz. Ağa'nın ırgatı Zeynep, Osman'ın sarı sıcakta takatinin tükendiğini fark eder. Onu, dinlenmesi için ekin yığınının gölgesine yatırır. Bir süre uyuduktan sonra kendine gelen Osman gerektiği gibi çalışamamış olmanın verdiği eziklikle başını yerden kaldıramaz. Günün sonunda ırgatlar parasını alır ve herkes evine gider. Fakat Osman yevmiyesini alamadığı için ağaya doğrudan durumunu bildiremez. Yemek faslında olan Mustafa Ağa'nın evinin etrafında dolanırken arada bir öksürür. Ağa'nın karısı Osman'ı yemeğe çağırır. Ancak Osman ağanın sofrasına oturmaktan utanır. Bu arada Ağa, Osman'ın yevmiyesinin verilmediğini fark eder ve cebinden *"bir yirmi beşlik"* çıkartıp Osman'a uzatır. Sevinçten tüm yorgunluğunu unutan Osman'ın gözleri parlar. Aldığı parayı sımsıkı avcunda tutan bu ırgat çocuk alın

terinin ne kadar değerli olduğunu anlamıştır. Koşarak eve giden Osman parayı annesine verirken sevinçle: *"ana, ağam yevmiyemi verdi. Bugün bir yirmi beşlik kazandım!"*. Oğluyla gurur duyan anne parayı öpüp başına koyar.

**Hikâyenin Tahlili**

Hikâyenin ana karakteri Osman fiziksel olarak zayıf ve çelimsiz olmasına rağmen çevik, çalışkan ve azimli bir çocuktur. Herkes gibi o da ağanın günlük işlerini tam olarak yerine getirilebilmesi için azami gayret göstermektedir. Bu sebeple annesinden güneş doğmadan kendisini uyandırmasını ister. Çukurova'nın kurak toprakları gibi insanları da verimsiz ve yoksulluk içerisinde mücadele ediyordu. Belki insanların kaderi yaşadığı coğrafyanın kaderi ile birlikte yazılmıştı. Osman da herkes gibi kaderini sarı sıcak altında kurak topraklarda daha çocuk yaşta ırgat olarak çalışmaya başlamıştı. Çünkü onun önünde tercih edeceği daha iyi bir hayat yoktu. Hatta o daha iyi bir hayatın olduğundan habersizdi. Bu yüzden geleceğini kurak topraklara bağlamıştı. Sabah onu uçsuz bucaksız sarı sıcağında yine bir gün bekliyordu. Onun için annesine:

*"Anam," dedi, "anam, yarın sabah gün ışımadan uyandır beni."*

*"Gene uyanmazsan?"* (Kemal, 2014, s.9).

Henüz çocuk yaşta yaban işinde çalışmak zorunda kalan Osman her şeye rağmen bir çocuktu; yaşıtları gibi doyasıya uyumak, oynamak ve çocukluğunu yaşamak istiyordu. Onun için sabahın erken saatinde tatlı uykudan uyandırılmak belki de en zor olanıydı. Ölüm uykusundan uyanırcasına çocuğunu her gün uyandırıp ırgatların peşine göndermesi bir annenin kabul edeceği en zor davranış olmalıydı. Bu duygularla Osman'ın yorgun bakışlarını süzerek sordu:

*"Gene uyanmazsan?"*

*"Uyanmazsam iğne sok etime. Saçlarımı çek. Döv beni."*

Anadolu'nun soluk yüzlü, cefakâr kadını şefkatli bakışlarla çocuğu süzerek:

*"Ya gene uyanmazsan?"*

*"Öldür beni."*

Sanki bir an yüreğine hançer saplanan anne şefkatle oğlunun saçlarını okşadı ve sonra onu sımsıkı kucakladı.

*"Cannn!"*

Anası yeniden, aynı sevecenlikle, gözleri yaşararak onu bağrına basıp öptü.

*"Bak uyanmazsam ağzıma biber koy ha!.."* (Kemal, 2014, s.9).

Eserlerinde oluşturduğu hayatları, yaşadığı coğrafyanın o dönemin şartlarından beslenerek ortaya koyan Yaşar Kemal, kendi çocukluğunu da şu şekilde aktarmaktadır:

> *"Bana hiçbir zaman çocukmuşum gibi köyde kimse davranmadı. Başka çocuklara da... Ben köyden ayrılıp şehre düşünce çocukların çocuk olduğunu anladım. Elbette çocuktuk biz de... Ama hiç kimse bize küçültücü bir davranışta bulunmadı. Bizim köyde çocuklar da insandı. Bizi çok şeylerde büyüklerden ayırmıyorlardı. Büyük destancıları bizler de büyüklerle birlikte sabaha kadar dinliyorduk. Kimse bize bunlar çocuk, bu büyük destanları anlamazlar demiyordu"* (Kemal, 2019, s.49).

Çocukluğunu yaşadığı yerleri dile getiren Yaşar Kemal, gözlemlerinden edindiği tecrübeleri eserlerine yansıtmıştır. *Sarı Sıcak* hikâyesinde Osman'a babasının gösterdiği davranışlar ancak yetişkin bir insana gösterilebilecek nitelikte yansıtılmıştır:

"*Aşağıdan kocası bağırdı,*

*"Gene uyanmadı mı?"*

*Kadın, okşar, yalvarır bir sesle, "Ne istersin çocuktan?" dedi. "Daha parmak kadar. Kemikleri kırılacak, öyle ince işte…"*

*Koca huysuzlandı,*

*"Bugün mutlak uyanmalı. Uyanmalı diyorum sana! Çalışsın, alışmasın tembel. Çocuklukta pişmeli"* (Kemal, 2014, s.11).

Derin uykusundan uyandırılmaya çalışılan Osman tarlaya geç kalıyordu. Babası hışımla çocuğun odasına yöneldi:

*"Hızla çardaktan aşağı indi. Çardak beşik gibi sallandı. Erkek köpürdü,*

*"Allah senin de belanı versin, onun da… Uyanmıyormuş!"*

*"Uyanmıyor işte napayım!"*

*Erkek sertçe merdivenlere atladı. Çardağa çıktı, hınçla çocuğun iki kolundan tutup kaldırdı. Çocuk, bir tavşan yavrusu gibi, elinde asılı kaldı. Uyku sersemi çırpınıyor, "ana ana" diye bağırıyordu. Adam çocuğu çardaktan aşağı indirip kadının önüne atıverdi. Çocuk avlunun tozları içine serildi.*

*Kadın çocuğuna baktı baktı,*

*"Allah kimsenin yavrusunu, kimsenin eline koymasın" dedi. Çocuğu yerden hızla kapıp bağrına bastı…"* (Kemal, 2014, s.12).

Babanın acımasız tavırları karşısında annenin çocuğunu uyandırmaya kıyamayışı, fiziksel olarak onun zayıf, cılız ve çelimsiz oluşu karşısında şefkatli davranışları hikâye boyunca yansıtılmaktadır.

*Gözleri incecik kolda. Şimdiye kadar, çocuğun bunca zayıf olduğunun farkına neden varmadığına şaşıp kalıyor.*

*"Acımızdan öleceksek de ölelim"* (Kemal, 2014, s.11).

Her gün ırgatları toplayan Mustafa Ağa'nın arabası Osman'ın evininin önünde belirir. Annesi endişe içinde telaşlanır:

*Ana, Mustafa Ağalara gündeliğe giden Zeynep'i bir kenara çekip, "Kurban olayım Zeynep, Osman'ı kolla, çocuk… Bir deri bir kemik…"* dedi.

*Zeynep,*

*"Korkma bacı, Osman'ı incitir miyim hiç?"* (Kemal, 2014, s.12).

Hikâyede müşfik anne tipolojisi iki kadın üzerinden verilmektedir.

Irgatlar tarlaya vardığında güneş henüz doğmamıştır. Uykusu bölünerek uyandırılan Osman enerji dolu hareketleri ile dikkat çeker. Irgatlar onu daha da coşturmak için *"Yaşa, Osman!", "…Aslan Osman'ım!"* diye desteklemesi Osman'ı daha da şevke getirir ve işini canla başla yapar. Sarı sıcak tepeye dikilir, Osman'ın sabahki enerjisi yerini yavaş yavaş yorgunluğa bırakır.

*"Gün tepeye doğru yekindi. Ortalık ışığa boğulmuş… Topraktaki ekin saplarına, destelere vuran gün şavkıyor… Işıltılar iplik iplik sönüyor. Binlerce, yüz binlerce, birbirine dolanmış ışık ipliği uçuşuyor. Destecilerin yüzleri toza bulanmış, yüzlerden oluk oluk ter süzülüyor. Dört bucağa ateş düşmüş yanıyor"* (Kemal, 2014, s.13).

Kendini sorumluluk altında gören Osman ağır şartlara rağmen çalışmaya devam eder. Zeynep çocuğun dinlenmesi için atı ondan aldığında Osman yorulmadığını ağlayarak anlatır. Zeynep ise Osman'ın annesine onu gözeteceğine söz vermiştir. Çocuk ise kendini ispat etme çabası içinde harıl harıl çalışır. Yaşar Kemal'in eserlerine konu olan insanlar yılmayan, umudunu kaybetmemeye mücadeleci, çalışkan ve fedakâr kimselerdir. Osman'da olduğu gibi şartlar bazı insanları direnmeye mecbur eder. Yaşar Kemal eserlerinde ezilen insanların müşfik kimseler tarafından nasıl sahiplenildiğini, koruyup kollandığının altını çizmektedir.

*"Mecburlar, insanın içindeki başkaldırının eylemcileridir. İnce Memed'de, dört roman boyunca bu başkaldırmaya mecbur insanın derinine kadar inmek istedim"der.* Mecbur insanlar tüm zorluklara, engellere rağmen yapmakla mecbur olduklarını her şartta yerine getirmektedirler (Dur, 2021, s.62).

Osman'ın zayıf bedeni ağır iş şartlarına günün sonuna kadar dayanamaz. İşini tam olarak yapamadığı için mahcup olmuştur. Başını öne eyer, kendince "utanç" duyar. Günün sonunda ırgatlar Mustafa Ağa'nın arabasına biner. Eve dönerken Zeynep, Osman'a çok iyi çalıştığını ve Mustafa Ağa'nın bunu karşılıksız bırakmayacağını söyler. Zeynep'in sözlerinden sonra içine ferahlayan Osman'ın yorgunluktan mecali kalmamıştır. Yol boyunca emeğinin karşılığında alacağı yevmiyeyi düşünür. Mustafa Ağa'nın kapısına vardıklarında Ağa sofra başındadır. Bir süre bekledikten sonra kendisini fark etmeyen Ağa'ya gözükmek için kapı önünde gezinmeye başlar. Ağa'nın karısı Osman'ın bir isteğinin olduğunu anlamıştır. Şefkatle onu yemeğe çağırır. Henüz eve gitmediğini, annesinin merak edeceğini söyler. Bunun üzerine Ağa, çocuğun yevmiyesini almak için beklediğini anlamıştır. Osman'ın yevmiyesini verir ve Osman sevinç içinde evlerine doğru koşar. Hikâyenin sonunda Osman, "zayıf" çocuk rolünden çıkar, onun yerini kendine güvenen sağlam bir karakter olarak karşımıza çıkar. Sonuç bölümünde emeğinin karşılığını elde eden, onurlu ve gururlu bir çocuğun zaferi yansıtılır.

**Beyaz Pantolon**

Yaşar Kemal'in *Beyaz Pantolon* isimli eserinde Mustafa isimli yetim çocuk ayakkabı tamircisinde çıraktır. Annesi, oğlunun kazandığı para ile geçinmektedir. Mustafa'nın hayali beyaz bir pantolon ve yazlık bir ayakkabı almaktır...

Hikâyedeki olaylar *Sarı Sıcak*'ta olduğu gibi "ortadan başlama" (in medias res) tekniği ile sunulmaktadır (Yivli, 2015, s.46). Bunaltıcı yaz sıcağın dorukta olduğu bir günde Mustafa, ayakkabı tamir etmektedir. Bir işveren olan ustasının arkadaşı Hasan Bey yanlarına uğrar. Ustaya, Mustafa'yı üç günlüğüne, tuğla ocağında çalışması için kendi işçisi Cumali'nin yanına vermesini, yevmiyesini *"bir buçuk lira"* olarak ödeyeceğini söyler. Mustafa teklife çok sevinir. Annesine sorup ustasına bildireceğini söyler. Hayalindeki beyaz pantolon ve ayakkabıya sahip olacağının hayalini kurmaya başalar. Ustasından haftalık olarak aldığı *25 kuruş* ile hayalini gerçekleştirmesi için aylarca çalışması gerektiğini bilmektedir. Ancak Hasan Bey'in üç günlük yevmiye teklifi ile hayalini gerçekleştirebilecektir. Akşam eve gidince annesiyle konuşur. Tuğla ocağında çalışmanın zorluklarından bihaber olan oğlunun, öyle ağır bir işin altına girmesine razı olmaz. Ancak Mustafa beyaz pantolon hayalinden bahsedince anne oğlunun hayalini gerçekleştirmesi için izin verir. Ancak "izin veriyorum" cümlesini sarf etmez. *"Ben karışmam, ne yaparsan yap!"* (Kemal, 2014, s.94) der.

Mustafa *güneş doğmadan* uyanır, tuğla ocağına gider. Hasan Bey'in işçisi Cumali iriyarı bir adamdır. Mustafa'yı görünce, yardım için *el kadar çocuğun* gönderildiğine sinirlenir. Küfürler savurarak Mustafa'yı oradan kovar. Mustafa pes etmez. Yevmiyesini önceden aldığını ve harcadığını, eğer dönerse Hasan Bey'in kendisini tekrar ocağa göndereceğini söyler. Ne yapıp edip kendisini Cumali'ye kabul ettirir. Cumali Mustafa'ya ne yapması gerektiğini gösterir ve uyumaya gider. Arada bir uyanıp Mustafa'nın işi doğru yapıp yapmadığına bakar. Cumali arada Mustafa'nın da uyuması için müsaade eder. Mustafa'nın uyuduğu esnada Hasan Bey gelir, çocuğu uyuyor görür. Ancak Mustafa'nın büyük bir gayretle çalıştığını bilmektedir. Üçüncü güne Mustafa çalışmaktan bitap düşer. Bir ara içi geçtiğinde ocak söner. *"Ateş ocakta biraz azalırsa tuğla pişmez. Tüm emekler boşa gider"* (Kemal, 2014, s.101). Mustafa gözlerini açtığında ocağın sönmüş olduğunu görür. Telaş içinde ocağa odun taşımaya başlar. Cumali'yi uyandırmaya çalışırken korkudan bayılacak gibi olur. Cumali ocağın sönmüş olduğunu görüce hiddetlenir, Mustafa'yı tekmelemeye başlar, bağırır, hakaret eder. Ocağın içine dikkatlice bakınca, ateşin hepten sönmediğini görür. Cumali, Mustafa'ya güvenip artık uyumaya gitmez. Mütemadiyen Mustafa'ya hakaret eder, belalar okur. Hasan Bey ocağa gelir, Mustafa'nın yine uyuduğunu görür. Mustafa durumu açıklamaya çalışsa da Hasan Bey kabul etmez. İş bitiminde eve dönen Mustafa'yı karşılayan annesi gözlerine inanamaz. Çocuğun her yeri yırtılmış, gözleri çökmüş, yüzü kuruyup kavrulmuştur. Annenin yüreği yanar.

Ertesi gün, beyaz pantolonun hayali ile uyanır Mustafa. Hacı Memed'e gidip beyaz bir lastik ayakkabı ve beyaz çorap ısmarlar. Terzi Vayis Usta'ya da beyaz pantolon diktirmek istediğini söyler. Aradan bir hafta geçmesine rağmen Hasan Bey Mustafa'nın parasını vermemiştir. İçi içini yese de ne ustasına ne de annesine konuyu açamaz. Bir gün Hasan Bey dükkânın önünden geçerken usta onu çağırır ve Mustafa'nın parasını neden vermediğini sorar. Hasan Bey, çocuğun sürekli uyumuş olduğunu, bu yüzden onun yevmiyesini de Cumali'ye verdiğini söyler. Ustanın hatırı için, *"bir tane kâğıt lira, iki de yirmi beş kuruşluk"* çıkarıp verir. Mustafa'nın boğazı düğümlenmiştir, ağlamamak için kendini zor tutar. Uğradığı haksızlığa şahit olan ustası, haftalığına zam yapar ve Mustafa'ya

istediği beyaz pantolonu ve ayakkabıyı alması için para vererek haftalıklarından peyderpey keser. Mustafa sevinç içinde Hacı Memed ve terzi Vayis Usta'ya koşar.

**Hikâyenin Tahlili**

Hikâyenin kahramanı Mustafa, babasız yetim bir çocuktur.

*"Babam olsaydı?"*

*"Sen yüksek mekteplere giderdin.*

*Okurdun da büyük adam olurdun"* (Kemal, 2014, s.95).

Mustafa, kunduracı çırağı olarak çalışmakta ve dul annesi ile yaşamaktadır. Annesini mutlu etmek isteyen hikâyenin kahramanı beyaz bir pantolon alma hayali içindedir. Henüz çocuk olmasına rağmen hayat şartları onu erken yaşta sorumluluk altına almıştır.

Hikâyedeki anne karakteri ise *Sarı Sıcak'ta* olduğu gibi müşfik bir tiplemedir. Oğlu tuğla ocağında çalışmak istediğinde bunun, Mustafa için ağır bir iş olduğunu söylemiştir. Sabahları uyanmakta zorlanan çocuğun tuğla ocağında çalışmaya dayanamayacağını düşünmüştür. Fakat Mustafa hayalindeki beyaz pantolonu almak için azimle çalışmıştır. Hayalindeki beyaz pantolonu "Tevfik Beyin oğlu Sami'nin pantolonu gibi" şeklinde tanımlamıştır. Anne, oğlunun yaşıtları gibi her imkana sahip olmasını istemekte, ancak çetin hayat şartları içinde ezildiğine üzülmektedir. Bu şartlar altında çocuğunun erken yaşta iş hayatına atılmasını çaresizlik içinde seyreder.

Mustafa, tuğla ocağında her gün öğleye kadar Cumali'nin gelmesini bekler. Hikâyenin kötü adamı Cumali kaba, asabi ve acımasız bir adamdır. Mustafa'yı ilk gördüğünde yardımcı işçi olarak gelmiş olabileceğine önce ihtimal vermez. Çünkü Mustafa, tuğla üretiminde çalışamayacak yaşta bir çocuktur. Bu yüzde hakaret ederek çocuğu yanından kovar. Mustafa önce dönüp gitmek istese de hayalindeki beyaz pantolonu düşündüğünde çalışmak için Cumali'ye adeta yalvarır. Hatta işe kabul edilmesi için üç günlük emek hakkını peşin aldığını söylemesi de yalandır.

*"Bir çalışırım ki… Bir yakarım ki ocağı. Yaa, ben paramı peşin aldım, o paraya da beyaz pantolon aldım. Vayis Usta dedi ki, 'En güzel dikişi senin pantolona vurdum.' dedi. Yaaa… Sen de peşin aldın değil mi? Bir yakarım ki ocağı…"* (Kemal, 2014, s.97).

Mustafa'nın hevesli sözleri asabi kişiliğe sahip olan Cumali'nin bile kalbini yumuşatmıştır.

*"Puştlar," dedi, "bunlar hep puşt zaten. İlk ocağa bu kadar çalı doldurulur mu?*

*Mustafa'yı karşısına aldı. Çalıları ocağa nasıl, ne biçim atacağını uzun uzun anlattı. Hem küfrediyor hem anlatıyordu* (Kemal, 2014, s.97).

Cumali'nin herkese ve her şeye karşı bitmek bilmeyen bir öfkesi vardır. Belki geçmişte kendisi de insanların acımasız davranışlarına maruz kaldığı için öfke patlaması yaşıyordu. Bu yüzden Mustafa'ya da çocuk olarak değil, yetişkin biri gibi davranıyordu. Ocağın nasıl idare edileceğini gösterdikten sonra tüm işi Mustafa'ya bırakıp uyumaya gidiyordu.

*"İşte böyle, hep Mustafa çalıştı. Yoruldu, öldü bitti, canını dişine takıp çalıştı. Cumali ağır, hantal, domuzuna uyudu uyandı, "yoruldun mu?" diye sordu. Ateş önünde pişen çocuk boynunu büktü, karşılık vermedi"* (Kemal, 2014, 100).

Tüm işi Mustafa'nın üstüne yıkan Cumali, çocuğu gözden düşürmek için işten kaytaran biri gibi gösteriyor, Hasan Bey'in ocağa geleceği zaman uyuması için ona dinlenme molası veriyordu.

*Hasan Bey geldiğinde Mustafa daha uyuyordu.*

*Hasan Bey Cumali'ye, "Çocuk nasıl? İyi çalışıyor mu" diye sordu.*

*Cumali de dudak büküp ağacın altında uyuyan Mustafa'yı gösterdi,*

*"Çocuk." dedi.*

*Hasan Bey, "İdare et, sonra hesaplaşırız." dedi, gitti* (Kemal, 2014, s.100).

Çocuk yaşına rağmen Mustafa'nın büyük işlerin üstesinden gelmesi Cumali'de kıskançlığa yol açar. Ağır iş şartları karşısında Mustafa ilk gün ümitsizliğe kapılır. Ancak beyaz pantolon hayali onu çalışmaya mecbur eder.

> *"Sonra gözünün önüne iki kocaman sıcak günü, cehennem gibi yapış yapış, insanın etine sıvanan boğucu geceyi getirdi. Birden umudu kesildi.*
>
> *Daldı. İki gün de ne yani? Pamuk o kadar beyaz değildir. Dokurken ilaçlarlar tabii. Hiç ilaçlamaz olurlar mı?.."* (Kemal, 2014, s.100).

Üçüncü iş gününde Mustafa ayakta duramayacak kadar yorulur. Cumali keyifle uyumaya devam eder. Yorgunluktan mecali tükenen Mustafa bir ara ocağın başında beklerken içi geçer. Uyandığında ocağın sönmekte olduğunu görür ve telaş içinde Cumali'yi uyandırır. Durumu gören Cumali hiddetlenir, küfürler savurur. Yaşadığı korku Mustafa'ya yetmiştir. Cumali'nin hakaretlerine aldırmaz. Bir yandan telaş içinde ocağa odun taşımaya başlar. Bir yandan da durumu açıklamaya çalışır. Cumali daha da öfkelenir ve Mustafa'yı yanından kovar.

> *"Gün çıkıp da karşı tepenin üstüne oturuncaya kadar Mustafa oturduğu yerde, başı önünde, oraya bağlamışlar gibi, kımıldamadan kaldı. Gün tepenin üstünden yukarılara doğru yükselmeye başlayınca başı iyicene önüne düşüp sıza kaldı"* (Kemal, 2014, s.102).

Verilen görevi layıkıyla yerine getiremediği için suçluluk duygusuna kapılır ve utancından başını kaldıramaz.

Mustafa, üç günün sonunda hayaline kavuşma ümidiyle eve dönmüştür. Annesi onu kapıda karşılar. Oğlunun dumura uğramış halini görünce dizlerine vurur. Gördüğü manzara karşısında çığlık atar.

> *"Mustafa donup kaldı. Olduğu yerde kanı kurumuş gibi dimdik kaldı. Mustafa'nın yüzü kurumuş, kavrulmuş, yırtılmıştı. Gözleri de çökmüştü.*
>
> *"Vay yavrum, vay yavrum… Sana ne etmişler böyle!"*
>
> *Kucaklayıp içeri götürdü"* (Kemal, 2014, s.103).

Mustafa'nın vaziyeti karşısında annenin gösterdiği tepki siyasal bir itiraz olarak sorumlulara isyan etmektedir. Tepkinin temelinde toplumsal sınıf ayrılığına işaret edildiğini söyleyebiliriz.

Mustafa sabah, beyaz pantolonun hayali ile uyanır. İşe gider gitmez siparişlerini verir. Ustasına da bahseder. Ancak bir hafta geçmesine rağmen Hasan Bey, Mustafa'nın parasını vermemiştir. Mustafa içten içe dertlenir. Kendini yiyip bitirir. Yine de çevresindekilere belli etmemeye çalışır. Ustası, Hasan Bey'den Mustafa'nın parasını istediğinde, Hasan Bey sadece bir günlük yevmiye verir, *"Hep uyumuş, her gece uyumuş… Onun gündeliğini de Cumali'ye verdim. Bu da senin hatırın için"* (Kemal, 2014, s.104). Burada Cumali'nin insani değerleri, kul hakkını hiçe sayan bir tutumu söz konusudur. Hasan Bey'in gelmesine yakın vakitlerde Mustafa'ya dinlenme molası veren Cumali, işin sonunda gece gündüz çalışan Mustafa'nın iki günlük yevmiye hakkı kendisi alır. Toplum sosyolojisi açısında değerlendirdiğimizde Hadisi Şerifte bildirilen **"işçinin hakkını teri kurumadan verin"** düsturuna inanılırken bu hikâyede hak yenildiğine, kul hakkına girildiğine, toplumsal değerlere riayet edilmediğine dikkat çekilir.

Mustafa'nın emek hakkının yenildiğini, çalışanın kıskanç ve art niyetli olması yüzünden haksızlığa uğradığının anlatıldığı hikâyenin sonunda hayallerine kavuşan çocuğun Beyaz Pantolon ve yazlık ayakkabıyı alabilmiş olması dürüstlük, çalışkanlık ve azimlilik gibi değerlerin ne kadar kıymetli olduğu anlatılır (Yavuz, 2021, s.448).

**Hikâyelerin Mukayeseli Değerlendirilmesi**

Bu çalışmanın merkezi doğrultusunda incelenen her iki hikâye de Yivli'nin düzen sınıflandırmasına göre, "ortadan başlama" (in medias res) tekniği ile sunulmaktadır (Yivli, 2015, s.46). Her iki hikâye de eylem ağırlıklı olay örgüsüne sahiptir. Maupassant, yazarın iyi bir olay örgüsü kurgusunu "ilgi çekici bir başlangıç ya da heyecan verici bir sonla duyguları, zaafları kullanarak değil, küçük küçük olayları maharetle bir araya getirerek başarabileceğini ileri sürmüştür (Maupassant, 2009,

s.18). *Sarı Sıcak* ve *Beyaz Pantolon* hikâyelerinde de olayların ilmek ilmek hazırlanarak okuyucuya sunulduğunu görmekteyiz.

İki hikâyede de karşımıza işçi çocuklar çıkmaktadır. Yetişkinlerle beraber ağır koşullarda çalıştırılan çocukluklar saf ve temiz hayallere sahiptirler. *Sarı Sıcak*'ın kahramanı Osman, çocuk yaşta büyüklerin dünyasına girmiştir. Takdir görmek, insanları gururlandırmak, toplumsal düzenin içinde bir yer edinebilmek onun için mühim meselelerdir. *"Büyüyünce Zeynep teyzesine altın küpe almak"* (Kemal, 2014, s.14) gibi hayalleri vardır. Şartlar ne derece ağır olursa olsun, dimdik ve gururlu bir şekilde ayakta kalabildiğini herkese kanıtlamak azmine sahiptir. Her canlının tabii ihtiyacı olan "uyku" Osman için, **"olmasa da olur"** şeklinde kabullenilmiştir. Zayıf bedenine rağmen yaptıkları ile dev bir adama dönüşmüştür.

*Beyaz Pantolon*'un kahramanı Mustafa da en az Osman kadar azimlidir. Hakaret ve ve fiziki şiddetle kovulsa da hayallerinin peşinden gitmeyi ve başladığı işi yarım bırakmamaya kararlıdır. Sütbeyaz bir pantolon ve bir ayakkabıdır onun elde etmek istediği tek hayali. **"Tevfik Beyin oğlu Sami'nin pantolonu gibi"** gibi olacaktır. Emeği sömürülse, hakkı verilmese de ses çıkaramayacak kadar gözü, gönlü toktur. Her iki karakter de çalışkan ve azimli Anadolu insanını temsil etmektedir.

Hikâyelerdeki anne motifi de benzerlik gösterir. Anneye has tüm ulvi özellikler hikâyede yer alan anne karakterleri ile yansıtılmıştır. Şefkatli, sevgi, merhamet ve anaç olma gibi olgular her iki hikâyede verilmiştir. *Sarı Sıcak*'taki Zeynep de bir anne olarak Osman'ın kurtarıcısı olmuştur. Ona her daim merhametle, şefkatle yaklaşmıştır. Ancak *Beyaz Pantolon*'daki Mustafa'nın, çalıştığı yerde böyle bir kurtarıcı yoktur. Aksine, merhamet duygusu olmayan, kurnaz Cumali ile karşı karşıya kalır.

Doğup büyüdüğü coğrafyanın tüm yöresel özelliklerine hâkim olan yazar hikâyelerinde, yaşadığı coğrafyanın hayat şartlarını, yöre ağzını, dil özelliklerini ve geleneklerini okuyucuya ustalıkla yansıtmaktadır. Hatta yaşatmaktadır demek belki daha doğru olur. Yoksulluğun getirdiği zorunlu şartlar yüzünden çocuklar okul yerine ırgatlığa, çıraklığa gönderilmektedir. Her iki hikâyede de işçiler bunaltıcı sıcak iklim şartları altında çalışmaktadır. Bölge insanının bu konuda çektiği zorluklar da okuyucunun zihninde iz bırakmaktadır.

Yaşar Kemal, Anadolu coğrafyasının gerçekleri yaşanmışlıklarını ve halkın sorunlarını anlatmayı kendisine görev saymıştır. Yazarın yöntemleri toplumcu yazarlar tarafından iz sürümü olarak kullanılmıştır. Bu tür eserlerde konuşma dili esas alınmış ve kahramanlar temsil ettikleri bölgenin ağız özellikleri göz önünde bulundurularak konuşturulmuştur. Toplumcu gerçekçi öykü ve romanın ustalarından Yaşar Kemal'in eserleri de ağız bakımından oldukça zengindir (Karakış, 2019, s.1). Yerel ağız özelliklerini gösteren "Allooş", "Cannn!" gibi hitap şekilleri her iki hikâyesinde de yer vermiştir.

*"Sarı Sıcak* ve *Beyaz Pantolon"* isimli iki eser hermenötik yöntemle incelendiğinde, her iki anlatımda da ortak ve farklı bulgular görülecektir. Yaşar Kemal'in her iki hikâyede de toplumsal sorunlara, eşitsizliğe ve bu olguların insan üzerindeki etkilerine değindiğini görmekteyiz. Yazarın yaşadığı coğrafya ve olaylardan hareketle kaleme aldığı hikâyeler, gerçekçi unsurlarla okuyucuyu etkisi altına aldığı ve okuyucuyu düşünmeye sevk ettiği dikkat çekmektedir.

*"Sarı Sıcak ve Beyaz Pantolon"* hikâyelerinde karşımıza çıkan Osman ve Mustafa isimli hikâye kahramanları çocuk işçilerdir. İçinde bulundukları şartlar sebebiyle çalışmak zorunda kalan çocuklar okula gitme ve çocukluklarını yaşama imkanına sahip değillerdir. Yaşadıkları coğrafyanın ekonomik şartları ve yoksulluk içinde geçen hayat şartları sebebiyle fiziki gelişimleri zayıf ve çelimsiz kalmalarına yol açmıştır. İkisinin de küçük dünyalarında kendilerince büyük hayalleri vardır. Karşılarına farklı zorluklar çıksa ve haksızlığa uğrasalar da hayallerini gerçekleştirmek için kendi dünyalarında mücadele etmişlerdir.

Hikâyenin her iki müşfik anne karakteri, şartların getirdiği tüm olumsuzluklara rağmen sevgi ve şefkat dolu, koruyucu, sahiplenici davranışlarıyla çocuklarına destek olmuşlardır. Bu nedenle çocuklar için anne karakterleri vazgeçilmez bir sığınak ve dayanak olduğuna dikkat çekilmiştir. Anadolu'nun izlerini taşıyan anne tipolojisinin her iki eserde de sergilendiğini görürüz.

Hikâyelerde iyi karakterlerin yanında kötü karakterlerin de olduğu, bunların, haksızlık yapan, insani vasıf ve duygulardan uzak kişiler olduğuna dikkat çekilir.

Ele aldığımız iki farklı hikâyede Yaşar Kemal zayıf ve fakat mücadeleci çocuk karakterleriyle okuyucuya doğruluğun, çalışkanlığın, emeğin karşılığının alınması gerektiğinin mesajını verir.

Yaşar Kemal yalnız yalnız Türk okuyucuların değil aynı zamanda Avrupalı yazarlarında yüksek kabulünü görmüştür.

**Sonuç**

"Sarı Sıcak ve Beyaz Pantolon" isimli iki eser hermenötik yöntemle incelendiğinde, her iki anlatımda da ortak ve farklı bulgular görülecektir. Yaşar Kemal'in her iki hikâyede de toplumsal sorunlara, eşitsizliğe ve bu olguların insan üzerindeki etkilerine değindiğini görmekteyiz. Yazarın yaşadığı coğrafya ve olaylardan hareketle kaleme aldığı hikâyeler, gerçekçi unsurlarla okuyucuyu etkisi altına aldığı ve okuyucuyu düşünmeye sevk ettiği dikkat çekmektedir. "Sarı Sıcak ve Beyaz Pantolon" hikâyelerinde karşımıza çıkan Osman ve Mustafa isimli hikâye kahramanları çocuk işçilerdir. İçinde bulundukları şartlar sebebiyle çalışmak zorunda kalan çocuklar okula gitme ve çocukluklarını yaşama imkanına sahip değillerdir. Yaşadıkları coğrafyanın ekonomik şartları ve yoksulluk içinde geçen hayat şartları sebebiyle fiziki gelişimleri zayıf ve çelimsiz kalmalarına yol açmıştır. İkisinin de küçük dünyalarında kendilerince büyük hayalleri vardır. Karşılarına farklı zorluklar çıksa ve haksızlığa uğrasalar da hayallerini gerçekleştirmek için kendi dünyalarında mücadele etmişlerdir. Hikâyenin her iki müşfik anne karakteri, şartların getirdiği tüm olumsuzluklara rağmen sevgi ve şefkat dolu, koruyucu, sahiplenici davranışlarıyla çocuklarına destek olmuşlardır. Bu nedenle çocuklar için anne karakterleri vazgeçilmez bir sığınak ve dayanak olduğuna dikkat çekilmiştir. Anadolu'nun izlerini taşıyan anne tipolojisinin her iki eserde de sergilendiğini görürüz. Hikâyelerde iyi karakterlerin yanında kötü karakterlerin de olduğu, bunların, haksızlık yapan, insani vasıf ve duygulardan uzak kişiler olduğuna dikkat çekilir. Ele aldığımız iki farklı hikâyede Yaşar Kemal zayıf ve fakat mücadeleci çocuk karakterleriyle okuyucuya doğruluğun, çalışkanlığın, emeğin karşılığının alınması gerektiğinin mesajını verir.

**Kaynakça**


Ay, İ. (2018). *Yaşar Kemal'in "Sarı Sıcak" Adlı Hikâyesinde Metnin İç İşleyişinde Bir Gösterge Birimi Olarak Leitmotiv Tekniği*, Route Educational and Social Science Journal, Volume 5(10).

Balcı, U., Kılınç, A., & Marangoz, E. S. (2018). Ömer Seyfettin ve Wolfgang Borchert Örneğinde Kısa Öykü Türünün Yapısal ve İçerik Analizi. *İçinde: Schriften zur Sprache und Literatur II. S.* 361-375.

Demirci, M. (2010). İnönü Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü Türkçe Eğitimi Ana Bilim Dalı, *Çocuk Hikâyesi Ve Fakir Baykurt'un Çocuk Hikâyeciliğine Katkısı*, Yüksek Lisans Tezi.

Dur, N. S. (2021). *Orhan Kemal ve Yaşar Kemal Romanlarında Çocuk Olgusu*, Antalya, Akdeniz Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü (Yüksek Lisans Tezi). http://acikerisim.akdeniz.edu.tr/bitstream/handle/123456789/6266/T06900.pdf?sequence=1&isAllowed=y

Friedenspreis des Deutschen Buchlandels Yasar Kemal (1997).

Karakış, Y. (2019). *Yaşar Kemal'in Romanlarında Çukurova Ağzına Ait Sözcükler ve Etimolojiler*, Sivas Cumhuriyet Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü (Yüksek Lisans Tezi).

https://acikerisim.cumhuriyet.edu.tr/xmlui/bitstream/handle/20.500.12418/12202/10248274.pdf?sequence=1&isAllowed=y Alıntı Tarihi: 11.11.2023.

Kavruk, H. (1998). *Eski Türk Edebiyatında Mensur Hikâyeler*, İstanbul: MEB Yayınları.

Kemal, Y. (2014). *Sarı Sıcak*, İstanbul: Yapı Kredi Yayınları.

Kemal, Y. (2019). *Yaşar Kemal Kendini Anlatıyor, Alain Bosquet ile Görüşmeler*, İstanbul: Yapı Kredi Yayınları.

Maupassant, Guy de (2009). *Yazarın Amacı Nedir?* Bülent Aksoy (Haz.) *Hikâye Sanatı Üstüne Yazılar*, İstanbul: Pan Yayıncılık.

Önertoy, O. (2010). *Yaşar Kemal ve Çukurova,* İstanbul Şehir Üniversitesi Arşivi.

Yalçın-Çelik & S. D. (2002). *Türk Edebiyatında Kısa Hikâye Hakkında Yapılan Çalışmalar*, Türkbilig, (3).ss.106-129.

Yavuz, M. (2021). *Yaşar Kemal'in Öykülerinde Değerler,* İstanbul, RumeliDE Dil ve Edebiyat Araştırmaları Dergisi (25).

Yivli, O. (2015). *Kısa Öyküde Yöntem - Cemil Süleyman Uygulaması*, Konya: Çizgi Kitabevi.